

Rynek cyfrowy.
Akt o usługach cyfrowych.
Akt o rynkach cyfrowych.
Rozporządzenie
platform-to-business.
Komentarz

Przedmowa

Już od początków swojego rozwoju na przełomie XX i XXI w. obrót cyfrowy budził wielkie oczekiwania ekonomiczne i społeczne. Przewidywano, że skutkiem informatyzacji stanie się nie tylko rozwój nowych towarów i usług, lecz także całkowicie nowych modeli działalności biznesowej i kanałów kontaktu z klientem. Po upływie niemal trzech dekad nie ulega wątpliwości, że wiele z tych oczekiwań spełniło się (choć nie zawsze w formie, jakiej spodziewano się na wstępie), a obrót elektroniczny stał się codziennością dla większości przedsiębiorców i konsumentów na świecie.

Równocześnie jednak, w miarę swojego rozwoju, e-rynkі ujawniały wiele zagrożeń dla prawidłowego funkcjonowania konkurencji, praw podstawowych i ekonomicznych interesów jednostki. Z czasem szczególnego znaczenia nabrały problemy związane z rozwojem platform internetowych, które stały się jedną z podstawowych form organizacji społeczeństwa i rynku *online*. Negatywne zjawiska zaczęły przy tym dotyczyć nie tylko platform, które skupiły się na działalności rynkowej w tradycyjnym rozumieniu, lecz także szybko rosnących platform społecznościowych. Problemy monopolizacji rynku, dyskryminacji użytkowników, ingerencji w swobodę wypowiedzi czy manipulowania decyzjami konsumentów znalazły się w ostatnich latach wśród najbardziej istotnych wyzwań na poziomie wielu państw oraz w sferze globalnej. Otworło to pytanie o nowe ramy prawne dla cyfrowego obrotu i społeczeństwa, które mogłyby zapewnić adekwatną odpowiedź na rewolucję cyfrową.

Dyskusje nad prawną reakcją na wyzwania cyfrowego społeczeństwa i rynku toczą się od dłuższego czasu w wielu częściach świata. W ostatnich latach to jednak UE okazała się szczególnie skuteczna w doprowadzeniu idei regulacyjnych do poziomu wiążących norm prawnych. Doprowadziło to do wydania kilku aktów, których ambicją stało się stworzenie nowych fundamentów cyfrowego rynku i społeczeństwa. Kluczowe znaczenie w tych ramach mają przepisy poświęcone platformom internetowym – akt o usługach cyfrowych (DSA) oraz akt o rynkach cyfrowych (DMA). W założeniu mają one tworzyć uzupełniający się system regulacji, obejmujący ochronę interesów indywidualnych użytkowników i wybranych dóbr publicznych oraz gwarantujący uczciwą konkurencję i pluralizm rynkowy.

Tworząc ten komentarz, chcieliśmy spojrzeć bliżej na te akty i zastanowić się nie tylko nad ich rolą w unijnym *acquis*, lecz także ich miejscem w polskim porządku prawnym. Dla kompletności obrazu przepisów o platformach cyfrowych w prawie UE, omawiamy także wcześniejsze rozporządzenie poświęcone innemu wymiarowi rynku cyfrowego, jakim są relacje *platform-to-business* (P2B). Przeważająca większość komentowanych regulacji znajduje się wciąż na bardzo wczesnym etapie rozwoju. Z czasem będą one wrastały coraz silniej w porządkі prawne UE i poszczególnych państw członkowskich w drodze aktów wykonawczych, praktyki i analiz naukowych. Niniejszy tom jest pierwszą próbą kompleksowego spojrzenia na komentowane przepisy. Bez wątpienia jednak niedaleka przyszłość przyniesie wiele nowych problemów i zjawisk, które czekają na kolejne wydania tej publikacji.

Przedmowa

Ukazanie się tego opracowania nie byłoby możliwe bez życzliwej pomocy wydawnictwa C.H. Beck, w szczególności *Agnieszki Sypniewskiej-Kozak* i *Anny Berskiej*. Dziękuję także moim asystentom – *Timowi von Hartzowi* i *Kim Reinert*, za nieocenione wsparcie w czasie pracy. *Last but not least*, jestem także wdzięczny Autorom, którzy wzięli udział w tym wspólnym przedsięwzięciu – a bez których, co oczywiste, komentarz nie miałby szansy powstać.

Mam nadzieję, że publikacja będzie użytecznym przewodnikiem po unijnej regulacji platform internetowych i rynku cyfrowego, ułatwiając polskim Czytelnikom ich rozumienie i stosowanie.

dr Mateusz Grochowski

Warszawa–Hamburg, grudzień 2023 r.

[Przejdź do księgarni →](#)